

อนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท (Minamata Convention on Mercury)

๑. ความเป็นมา

สืบเนื่องจากประชาคมโลกให้ความสนใจและตระหนักถึงปัญหาและอันตรายจากปรอทที่มีต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ หรือ United Nation Environment (UN Environment) ร่วมกับรัฐบาลประเทศต่าง ๆ องค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรเอกชน จึงได้พัฒนาอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท (Minamata Convention on Mercury) ขึ้น ผ่านกลไกการประชุมของคณะกรรมการเจรจาระหว่างรัฐบาลในการพัฒนามาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศด้านการจัดการปรอท หรือ Intergovernmental Negotiating Committee (INC) to prepare a global legally binding instrument on mercury เพื่อพิจารณากำหนดมาตรการดังกล่าว คณะกรรมการ INC ร่วมกับรัฐบาลประเทศต่าง ๆ องค์กรเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ ได้ร่วมกันร่างอนุสัญญาแล้วเสร็จ ในการประชุม INC สมัยที่ ๑-๕ เมื่อปี ๒๕๕๓-๒๕๕๖ และมีมติให้เรียกชื่อว่า “อนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท (The Minamata Convention on Mercury)”

ปัจจุบันมีประเทศต่าง ๆ ให้สัตยาบัน (Ratification)^๑ ในอนุสัญญามินามาตะฯ แล้ว ๔๑ ประเทศ (ข้อมูล เดือนเมษายน ๒๕๖๐) โดยอนุสัญญามินามาตะฯ จะมีผลใช้บังคับใน ๙๐ วัน หลังจากมีประเทศให้สัตยาบัน หรือ ภาควิชาการ (Accession)^๒ ครบ ๕๐ ประเทศ สำหรับประเทศไทยการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกดำเนินการโดยคณะอนุกรรมการอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท ภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งมีกรมควบคุมมลพิษปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ และเป็นศูนย์ประสานงานกลาง (Focal Point) ของอนุสัญญาฯ

๒. จุดมุ่งหมายของอนุสัญญามินามาตะฯ

อนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอทมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากการปลดปล่อยสู่บรรยากาศ และการปล่อยสู่ดินและน้ำของปรอทและสารประกอบปรอทจากกิจกรรมของมนุษย์ นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นในด้านการเสริมสร้างความตระหนัก การศึกษาวิจัย การติดตามตรวจสอบ การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุน ด้านเทคนิควิชาการ และด้านเทคโนโลยี

๓. สาระสำคัญของอนุสัญญามินามาตะฯ

อนุสัญญามินามาตะฯ ประกอบด้วยข้อบทต่าง ๆ จำนวน ๓๕ ข้อ และ ๕ ภาคผนวก โดยข้อ ๓ - ๑๒ คือ ข้อบทหลักที่กล่าวถึงพันธกรณีที่ประเทศภาคีจะต้องปฏิบัติตามภายหลังจากอนุสัญญาฯ มีผลใช้บังคับ สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

^๑ การมอบสัตยาบันสารหรือหนังสือแสดงความยินยอมที่จะผูกพันตามข้อตกลงหลังจากลงนามในข้อตกลงนั้นแล้ว

^๒ การให้คำยินยอมที่จะผูกพันตามข้อตกลงในภายหลังโดยที่ได้ให้มีการลงนามในข้อตกลงนั้นในขั้นต้น

ข้อ ๓ แหล่งอุปทานปรอทและการค้าปรอท (Mercury Supply Sources and Trade) ให้เลิก (Phase out) การทำเหมืองแร่ปรอทภายในระยะเวลา ๑๕ ปี และไม่อนุญาตให้ค้าปรอท ยกเว้นประเทศนำเข้าได้ ให้ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษร และเพื่อการใช้ที่ได้รับอนุญาตภายใต้อนุสัญญาฯ และการกักเก็บชั่วคราว ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ข้อ ๔ ผลิตภัณฑ์ที่เติมปรอท (Mercury-added Products)

- ยกเลิก (Phase out) การผลิต นำเข้า และส่งออก (๑) แบตเตอรี่ (๒) สวิตซ์ไฟฟ้าและรีเลย์ (๓) หลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิดคอมแพคต์ (๔) หลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิดตรง (๕) หลอดปรอทความดันไอสูง (๖) หลอด Cold-Cathode Fluorescent Lamps (CCFL) และหลอด External Electrode Fluorescent Lamp (EEFL) (๗) เครื่องสำอาง รวมทั้งสบู่อะคริลิกและครีมผิวขาว (๘) สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช สารฆ่าชีวภาพ และยาฆ่าเชื้อ และ (๙) เครื่องมือวัดที่ไม่ใช่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Non-Electronic Measuring Devices) อาทิ Barometers Hygrometers Manometers Thermometers และ Sphygmomanometers ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ยกเว้น มีปริมาณปรอทตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก เอ หรือได้ขอยกเว้นให้มีการใช้ภายใต้อนุสัญญาฯ

- ลดการใช้ (Phase down) อะมัลกัมอุดฟัน โดยต้องดำเนินการอย่างน้อยสองมาตรการ หรือมากกว่าตามที่ภาคผนวก เอ ส่วนที่ ๒ ของอนุสัญญาฯ ได้บัญญัติไว้

ข้อ ๕ กระบวนการผลิตที่มีการใช้ปรอทหรือสารประกอบปรอท (Manufacturing processes in which mercury or mercury compounds are used)

- กำหนดให้ยกเลิก (Phase out) (๑) การผลิตคลอไรด์-แอลคาไล (Chlor-alkali) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งประเทศไทยยุติการผลิตคลอไรด์-แอลคาไล โดยใช้ปรอทเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาแล้ว (๒) กระบวนการผลิตอะซีตัลดีไฮด์ (Acetaldehyde) ซึ่งใช้ปรอทและสารประกอบปรอทเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๑

- กำหนดให้ลดการใช้ (Phase down) ปรอทและสารประกอบปรอท ใน (๑) การผลิตสารไวนิล คลอไรด์โมโนเมอร์ (๒) โซเดียม หรือโพแทสเซียมเมทิลเลต หรือเอทิลเลต (๓) การผลิตโพลียูรีเทน โดยใช้ปรอทเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา

ข้อ ๖ ข้อยกเว้นสำหรับภาคีเมื่อมีการร้องขอ (Exemptions available to a Party upon request) อนุสัญญามีนามาต๊ะฯ อนุญาตให้ประเทศภาคีขอยกเว้นการยกเลิก (Phase out) การผลิต นำเข้า และส่งออก ตามรายการที่ระบุไว้ในภาคผนวกเอ (ข้อ ๔ ของอนุสัญญาฯ) หรือภาคผนวกบี (ข้อ ๕ ของอนุสัญญาฯ) ที่ยังไม่สามารถจัดหาผลิตภัณฑ์ทดแทนได้ โดยต้องแจ้งขอยกเว้นต่อสำนักเลขาธิการเฉพาะกาลของอนุสัญญามีนามาต๊ะฯ เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นเวลา ๕ ปี นับจากวันที่กำหนดให้มีการเลิกใช้ตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก เอ และ ปี ทั้งนี้ อาจตัดสินใจขยายเวลาอีก ๕ ปี (๑ ครั้งต่อ ๑ ผลิตภัณฑ์)

ข้อ ๗ การทำเหมืองแร่ทองคำพื้นบ้านและขนาดเล็ก (Artisanal and Small-scale gold mining)

หมายถึง การทำเหมืองแร่ทองคำที่ดำเนินการโดยบุคคลหรือการประกอบการขนาดเล็กที่มีเงินลงทุนและการผลิตที่จำกัด หากภาคีสมาชิกพิจารณาแล้วเห็นว่ามีการทำเหมืองแร่ทองคำพื้นบ้านและขนาดเล็กที่มีการใช้ปรอทภายในประเทศของตน ในระดับมากกว่าระดับที่ไม่มีนัยสำคัญ (more than significant) จะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติเพื่อลดและเลิกหากเป็นไปได้ในการใช้ปรอทและสารประกอบปรอท การปลดปล่อย และการปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมจากการทำเหมืองดังกล่าว อย่างช้าไม่เกิน ๓ ปี หลังจากที่ยกเลิกการมีผลใช้บังคับกับภาคีนั้น

ข้อ ๘ การปลดปล่อย (Emissions) อนุสัญญามีนามาตจะฯ กำหนดแหล่งกำเนิดที่มีการปลดปล่อยปรอทสู่บรรยากาศที่พันธกรณีมีผลใช้บังคับ อาทิ (๑) โรงไฟฟ้าถ่านหิน (๒) หม้อน้ำอุตสาหกรรมที่ใช้ถ่านหิน (๓) กระบวนการถลุงแร่ และอบแร่ ที่ใช้ในกระบวนการผลิตโลหะที่ไม่ใช่เหล็ก (ตะกั่ว สังกะสี ทองแดง และอุตสาหกรรมผลิตทองคำ) (๔) เตาเผาขยะ และ (๕) โรงผลิตปูนซีเมนต์ โดยภาคีที่มีแหล่งกำเนิดดังกล่าว ต้องจัดทำมาตรการควบคุมการปลดปล่อยปรอทจากแหล่งกำเนิดนั้น ๆ อย่างน้อยร้อยละ ๗๕ ส่วนแหล่งกำเนิดใหม่ให้ภาคีใช้แนวทางด้านเทคนิคที่ดีที่สุด (Best Available Techniques : BAT) และแนวปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุด (Best Environmental Practices : BEP) เพื่อควบคุม และหากเป็นไปได้เพื่อลดการปลดปล่อยโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้แต่ไม่เกิน ๕ ปี หลังจากวันที่อนุสัญญามีผลใช้บังคับกับประเทศตน

ข้อ ๙ การปล่อย (Releases) ในข้อนี้เกี่ยวข้องกับการควบคุม และหากเป็นไปได้ ลดการปล่อยปรอทหรือสารประกอบปรอทสู่ดินและน้ำ จากแหล่งกำเนิดที่มีจุดกำเนิดแน่นอนซึ่งไม่ได้กล่าวไว้ในบทบัญญัติอื่นของอนุสัญญานี้ โดยต้องปฏิบัติตามพันธกรณีดังนี้

- ให้แต่ละภาคีระบุประเภทแหล่งกำเนิดที่มีจุดกำเนิดแน่นอนที่เกี่ยวข้อง อย่างช้าไม่เกิน ๓ ปี หลังจากวันที่อนุสัญญามีผลใช้บังคับกับประเทศตน
- ให้ภาคีที่มีแหล่งกำเนิดที่เกี่ยวข้องจัดทำมาตรการควบคุมการปล่อย และอาจจัดเตรียมแผนปฏิบัติการระดับชาติที่กำหนดมาตรการควบคุมการปล่อย โดยเสนอต่อที่ประชุมรัฐภาคีภายใน ๔ ปี หลังจากวันที่อนุสัญญามีผลใช้บังคับกับประเทศตน
- ให้แต่ละภาคีจัดทำทำเนียบการปล่อยปรอทจากแหล่งกำเนิดที่เกี่ยวข้องโดยเร็วที่สุด อย่างช้าไม่เกิน ๕ ปี หลังจากวันที่อนุสัญญามีผลใช้บังคับกับประเทศตน
- ให้แต่ละภาคีบรรจุข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อนี้ ไว้ในรายงานของตนที่ต้องเสนอต่อที่ประชุมรัฐภาคี โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการที่ประเทศตนได้ดำเนินการ

ข้อ ๑๐ การกักเก็บชั่วคราวของปรอทอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่ไม่ใช่ของเสียปรอท (Environmentally sound interim storage of mercury, other than mercury waste) ข้อนี้ให้ใช้บังคับกับการกักเก็บชั่วคราวของปรอทและสารประกอบปรอท ที่ไม่อยู่ภายใต้ความหมายของนิยามคำว่าของเสียปรอท โดยต้องปฏิบัติตามพันธกรณีดังนี้

- ให้แต่ละภาคีใช้มาตรการเพื่อประกันว่าการกักเก็บชั่วคราวของปรอทและสารประกอบปรอทดังกล่าว ได้ดำเนินการอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- ให้ภาคีร่วมมือกับภาคีอื่น องค์กรระหว่างรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานอื่น ๆ ตามสมควร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการกักเก็บชั่วคราวของปรอทและสารประกอบปรอทอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ข้อ ๑๑ ของเสียปรอท (Mercury wastes) หมายถึงสารหรือวัตถุที่ (เอ) ประกอบด้วยปรอทหรือสารประกอบปรอท (บี) มีการเติมปรอทหรือสารประกอบปรอท หรือ (ซี) ปนเปื้อนปรอทหรือสารประกอบปรอท ในปริมาณที่สูงกว่าระดับที่รับได้ตามที่ที่ประชุมรัฐภาคีกำหนด โดยแต่ละภาคีต้องดำเนินการที่เหมาะสมเพื่อให้ของเสียปรอท

- ได้รับการจัดการอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงแนวทางที่มีการพัฒนาภายใต้อนุสัญญาบาเซลฯ

- ได้รับการคืนสภาพ การแปรสภาพนำกลับมาใช้ใหม่ การฟื้นฟูสภาพ หรือการใช้ซ้ำโดยตรง เพื่อการใช้ที่ได้รับอนุญาตภายใต้อนุสัญญานี้ หรือเพื่อกำจัดอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตามแนวทางข้างต้นเท่านั้น

- ต้องไม่ถูกขนส่งข้ามแดนระหว่างประเทศ เว้นแต่มีความประสงค์ในการกำจัดอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับข้อนี้ และอนุสัญญาบาเซลฯ

นอกจากนี้ ที่ประชุมรัฐภาคีต้องแสวงหาความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญาบาเซลฯ ในการทบทวน และปรับปรุงแนวทางการจัดการของเสียปรอทอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรระหว่างรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการของเสียปรอทอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก

ข้อ ๑๒ พื้นที่ปนเปื้อน (Contaminated sites)

- ให้แต่ละภาคีพัฒนากลยุทธ์ที่เหมาะสม เพื่อระบุและประเมินพื้นที่ที่ปนเปื้อนปรอทและสารประกอบปรอท

- การดำเนินการใด ๆ เพื่อลดความเสี่ยงจากพื้นที่ดังกล่าว ต้องดำเนินการในลักษณะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

- ให้ที่ประชุมรัฐภาคีรับรองแนวทางการจัดการพื้นที่ปนเปื้อน ซึ่งอาจรวมแนวทางและวิธีการสำหรับ (๑) การระบุและจำแนกพื้นที่ (๒) การมีส่วนร่วมของประชาชน (๓) การประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพ

ของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม (๔) ทางเลือกในการบริหารจัดการความเสี่ยงของพื้นที่ปนเปื้อน (๕) การประเมินผล ประโยชน์และค่าใช้จ่าย และ (๖) การรับรองผลลัพธ์

• ให้ภาคีสันับสนุนและให้ความร่วมมือในการพัฒนากลยุทธ์และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตาม แนวทางดังกล่าว

สาระสำคัญของอนุสัญญามินามาตะฯ ตามที่กล่าวข้างต้น (ข้อ ๓-๑๒ ของอนุสัญญาฯ) เป็น ข้อบทหลักที่ภาคีสมาชิกจะต้องปฏิบัติตามนับแต่วันที่อนุสัญญามีผลใช้บังคับ อย่างไรก็ตาม อนุสัญญามินามาตะฯ ยังมีข้อบทอื่น ๆ ที่สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของอนุสัญญาฯ โดยสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม จากเอกสารคำแปลของอนุสัญญาฯ ได้ที่ <http://oic.mnre.go.th/download/pdf/chem๔-text.pdf>

๔. การดำเนินงานที่ผ่านมา

ปีที่ดำเนินการ	การดำเนินงาน
๒๕๕๓ - ๒๕๕๖	จัดการประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอนุสัญญามินามาตะฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับอนุสัญญาฯ ๒) และเปลี่ยนข้อคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะ ๓) เสริมสร้างความตระหนักเกี่ยวกับมลพิษจากปรอท และแลกเปลี่ยนข้อมูล สถานการณ์การใช้และการจัดการปรอท และ ๔) ส่งเสริมความร่วมมือ การมีส่วนร่วม และการ ประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการปรอท
๒๕๕๓ - ๒๕๕๙	จัดทำทำที่ไทยและกรอบการเจรจาของประเทศไทยสำหรับเข้าร่วมการประชุม คณะกรรมการเจรจาระหว่างรัฐบาลในการพัฒนามาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศ ด้านการจัดการสารปรอท (Intergovernmental Negotiating Committee (INC) to prepare a global legally binding instrument on mercury) สมัยต่าง ๆ เพื่อร่วมยก ร้างอนุสัญญามินามาตะฯ <ul style="list-style-type: none"> - การประชุม INC สมัยที่ ๑ เดือนมิถุนายน ๒๕๕๓ ณ ราชอาณาจักรสวีเดน - การประชุม INC สมัยที่ ๒ เดือนมกราคม ๒๕๕๔ ณ ประเทศญี่ปุ่น - การประชุม INC สมัยที่ ๓ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔ ณ สาธารณรัฐเคนยา - การประชุม INC สมัยที่ ๔ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๕ ณ สาธารณรัฐอูรุกวัย - การประชุม INC สมัยที่ ๕ เดือนมกราคม ๒๕๕๖ ณ สมาพันธรัฐสวิส - การประชุม INC สมัยที่ ๖ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๗ ณ ประเทศไทย - การประชุม INC สมัยที่ ๗ เดือนมีนาคม ๒๕๕๙ ณ ประเทศจอร์แดน
๒๕๕๖	การรับรองอนุสัญญามินามาตะฯ ด้วยการจัดการสารปรอทในการประชุม Conference of Plenipotentiaries on the Minamata Convention on Mercury ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ ณ ประเทศญี่ปุ่น

ปีที่ดำเนินการ	การดำเนินงาน
	จัดทำทำเนียบปรอทเบื้องต้นโดยใช้วิธีการคาดประมาณตาม UNEP Toolkit for identification and quantification of mercury releases (๒๐๑๐) จำนวน ๑๐ แหล่งกำเนิดหลัก ๕๒ แหล่งกำเนิดย่อย
๒๕๕๗ - ๒๕๕๙	จัดตั้งคณะกรรมการอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอทโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นประธานฯ และประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน รวม ๒๑ หน่วยงาน และผู้ทรงคุณวุฒิ ๑ ท่าน มีอำนาจหน้าที่สำคัญ คือ (๑) พิจารณารายละเอียดของอนุสัญญามินามาตะฯ และพิจารณากำหนดท่าทีของประเทศในการเข้าร่วมประชุมที่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญามินามาตะฯ (๒) พิจารณาให้ความเห็นที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย มาตรการ และแนวทางในด้านการจัดการปรอท เพื่อดำเนินงานหรือเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญามินามาตะฯ (๓) พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานตามที่เห็นสมควร เพื่อปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายและ (๔) ปฏิบัติภารกิจอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
๒๕๕๗	การศึกษาความพร้อมของประเทศไทยในการปฏิบัติตามอนุสัญญามินามาตะฯ และจัดประชุมเวทีสาธารณะ “ความพร้อมของไทยต่ออนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท” ใน ๓ ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคกลาง ซึ่งมีข้อสรุปว่าการเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกอนุสัญญามินามาตะฯ มีผลดีมากกว่าผลเสีย จัดทำคำแปลอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท ฉบับภาษาไทย
๒๕๕๘	จัดทำแผนการเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญามินามาตะฯ เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานและกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบพร้อมทั้งข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กรอบการดำเนินงาน (๑) ก่อนเข้าร่วมเป็นภาคีฯ ในปี ๒๕๕๘-๒๕๕๙ (๒) หลังเข้าร่วมเป็นภาคีฯ ๓ ปี ๔ ปี ๕ ปี และ (๓) มากกว่า ๕ ปี
๒๕๕๘ - ๒๕๖๐	จัดเตรียมข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อขอความเห็นชอบในการเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> ๑) เอกสารภาคยานุวัติในอนุสัญญามินามาตะฯ ๒) ข้อมูลที่จะต้องแนบไปพร้อมกับเอกสารภาคยานุวัติ <p>การเตรียมความพร้อมด้านกฎหมาย โดยคณะทำงานเตรียมความพร้อมด้านกฎหมายรองรับพันธกรณีอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท ภายใต้กำกับของคณะกรรมการมินามาตะฯ มีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญคือ (๑) จัดเตรียมความพร้อมด้านกฎหมายระดับอนุบัญญัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับปรอทภายใต้พระราชบัญญัติเดิมที่มีอยู่ ตามความรับผิดชอบของหน่วยงาน</p>

ปีที่ดำเนินการ	การดำเนินงาน
	<p>ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาไมนามาตะว่าด้วยปรอท และ (๒) พิจารณาจัดทำมาตรการ แผนงาน กรอบระยะเวลาการดำเนินงานของการออกอนุบัญญัติต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความพร้อมก่อนการภาคยานุวัติ และเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีอนุสัญญาไมนามาตะว่าด้วยปรอท โดยคณะทำงานฯ ได้พิจารณากลับกรองข้อเสนอในการออกกฎหมายเพิ่มเติมเพื่อการภาคยานุวัติในอนุสัญญาไมนามาตะว่าด้วยปรอทและมีมติเห็นชอบกับกรอบระยะเวลาที่แนบมาในการออกอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเตรียมการร่างกฎหมายที่ต้องประกาศใช้ต่อไป</p>

๕. การดำเนินงานต่อไป

กรมควบคุมมลพิษอยู่ระหว่างจัดทำรายละเอียดเพื่อเสนอขอภาคยานุวัติเป็นภาคีอนุสัญญาไมนามาตะฯ ต่อคณะรัฐมนตรี

กรมควบคุมมลพิษจะจัดประชุมและประสานคณะทำงานเตรียมความพร้อมด้านกฎหมายฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำอนุบัญญัติต่าง ๆ ตามข้อเสนอในการออกกฎหมายเพิ่มเติมเพื่อการภาคยานุวัติในอนุสัญญาไมนามาตะว่าด้วยปรอทและแผนการดำเนินงาน (Gantt Chart) ต่อไป

กรมควบคุมมลพิษจะจัดประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เพื่อรับฟังความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกกฎหมายเพิ่มเติมเพื่อการภาคยานุวัติในอนุสัญญาไมนามาตะฯ ตามข้อเสนอในการออกกฎหมายเพิ่มเติมเพื่อการภาคยานุวัติในอนุสัญญาไมนามาตะฯ สำหรับภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจะสรุปผลประชาพิจารณ์ดังกล่าว เพื่อประกอบการปรับปรุงร่างอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องต่อไป

๖. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการเข้าเป็นภาคีสมาชิกและปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาฯ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการจัดการสารเคมีและของเสียอย่างปลอดภัยภายใต้ยุทธศาสตร์และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง เพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยของประชาชนและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดังเช่นแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) ที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และเป้าประสงค์ตามแผนยุทธศาสตร์ฯ คือ “ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ สังคมและสิ่งแวดล้อมปลอดภัยบนพื้นฐานของการจัดการสารเคมีที่มีประสิทธิภาพ ที่มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ” ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ กลไกการดำเนินงานตามพันธกรณีของอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านสารอันตรายและของเสียอันตรายยังมีส่วนช่วยผลักดันการแก้ไขปัญหาสารเคมีและของเสียภายในประเทศ โดยประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการเข้าเป็นภาคีสมาชิกและปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาไมนามาตะฯ มีดังนี้

ด้านสังคม

๑) เสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในเวทีสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

แสดงออกให้นานาประเทศได้ประจักษ์ว่า ประเทศไทยให้ความสำคัญและคำนึงถึงหลักการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Principle) รวมทั้งมีความตระหนักถึงพิษภัยของปรอทและการจัดการปรอท

๒) สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการปรอท

สนับสนุนทางการเงิน เพื่อดำเนินโครงการสำคัญที่เกี่ยวข้อง และความร่วมมือด้านเทคนิค วิชาการ และเทคโนโลยีในระดับภูมิภาคและระดับโลก

๓) ผลักดันการพัฒนากฎหมาย

ผลักดันให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับให้มีความสอดคล้องกับพันธกรณีของอนุสัญญามินามาตะ

๔) พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น

เกิดการพัฒนาแนวทางการจัดการปรอท และนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อช่วยลดความเสี่ยงอันตราย และปกป้องสุขภาพของประชาชนจากปรอท ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ด้านเศรษฐกิจ

๕) เครื่องมือช่วยเจรจาทางการค้า

ช่วยเจรจาต่อรองทางการค้า ทำให้การค้าระหว่างประเทศโดยเฉพาะกับประเทศคู่ค้าที่เข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาฯ สามารถดำเนินการสะดวกยิ่งขึ้น

๖) การขยายโอกาสทางการค้า

กระตุ้นให้ผู้ประกอบการปรับเปลี่ยนวัตถุดิบและกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งออกสินค้าไปยังประเทศที่เข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาฯ รวมทั้งขยายโอกาสทางการค้า และเศรษฐกิจของประเทศ

ด้านสิ่งแวดล้อม

๗) มีการจัดการปรอทอย่างมีประสิทธิภาพ

กระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาและปฏิบัติตามแผนระดับชาติด้านการจัดการปรอท และเพิ่มโอกาสให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการจัดการปรอทจากองค์กรสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงานภายในประเทศ และนำไปสู่การจัดการปรอทได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สามารถติดตามความคืบหน้าได้ที่ www.pcd.go.th หรือติดต่อ

ส่วนสารอันตราย สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ

โทร ๐ ๒๒๙๘ ๒๔๒๖ โทรสาร ๐ ๒๒๙๘ ๕๓๙๓

Email: chem@pcd.go.th